

HỒI HƯƠNG-VỀ SẼ BIẾT

Muối Bạc Liêu

Sau khi bà xã qua đời, các con đều trưởng thành trong khi mình đã retired, thấy cuộc đời buồn tẻ, tôi định làm con cá hồi về nguồn và để lại nắm xương già nua nơi quê hương chôn nhau cắt rún. Nghĩ là làm, tôi mua vé về VN.

ĐI TU MÀ NGHIỆP ĐỜI CÒN NẶNG:

Sau những ngày lang thang du lịch, tôi lên Trúc lâm thiền Viện Đà Lạt học thiền theo trường phái của thượng toạ Thích thanh Từ.

Ngày ăn chay 2 bữa, nhưng bữa chính là trưa, sáng chỉ ăn nhẹ (soupe hoặc cháo). Người học phải thức từ 3 giờ sáng, mỗi ngày ngồi thiền 6 giờ. Sau một thời gian tu luyện tưởng hết nợ đời mà lòng trần chưa dứt, tôi xin “hạ sơn” về với đời thường. Về quê làm giỗ bà già, tôi ngủ khách sạn Bạc Liêu mà lúc nào cũng suy nghĩ mông lung. Ở Mỹ mình như con chim lẻ bạn, về quê hương cũng thấy mình lạc lõng, đi du lịch Phan Thiết ngắm cảnh một mình, dù đẹp cũng không thấy thú vị. Cuối cùng tôi quyết định “lấy vợ tập II”, dù biết “tình là dây oan”.

BÀ XÃ THỨ HAI:

Nhiều người về Việt Nam để kiếm vợ trẻ, tôi thì ngược lại, chọn một người hiểu biết, kém tôi 4 tuổi với suy nghĩ “già dễ thông cảm với nhau hơn”. Lúc đầu tôi chỉ biết bà là bác sĩ, lấy rồi mới biết bà là người của công chúng, tham

gia tư vấn trên báo chí và truyền hình. Mình để tính nên tập cách làm quen với người phụ nữ trong lĩnh vực media này. Khi bà đi ghi hình, tôi ngồi trong phòng quan sát, lắng nghe bà “nói xàm”. Được cái bà có khiếu nói hài hước, chuyển tải các vấn đề về y khoa dễ hiểu nên công chúng và các đài truyền hình rất thích. Nhiều người tưởng tui tôi sẽ làm đám cưới rình rang nhưng tui tôi đã quyết định làm đám cưới đơn giản trong chùa Kim Cương, gần chùa Vĩnh Nghiêm.

HỒ SƠ HỒI HƯƠNG

Lúc đầu cứ 3 tháng một lần tôi phải đến Cục quản lý Xuất Nhập cảnh ở Saigon để gia hạn Visa. Trước đó phải có xác nhận của công an phường rồi mới đi gia hạn. Lần 1 get in line nộp passport, lần thứ hai sau 2 tuần lại get in line nộp 10 USD để được con dấu gia hạn. Thấy mọi chuyện hơi rắc rối nên tôi quyết định làm hồ sơ xin hồi hương. Lúc này hồi hương không phải bỏ quốc tịch Mỹ mà khỏi xin gia hạn visa, đỡ phải mỗi 3 tháng đi xếp hàng. Bà xã bảo lãnh nên mọi chuyện kể như không có khó khăn.

Khó nhất là giấy khai sinh. Giấy khai sanh của mình thì có con dấu của Xã Trưởng ký, mà nhà nước đòi phải do Ủy Ban nhân dân ký mới có giá trị. Tôi phải nhờ cô cháu gái bên vợ ở Bạc Liêu “chạy” giùm. Hồ sơ hoàn tất thì tui tôi qua Mỹ chơi “để bà xã mới biết nước Mỹ như thế nào”. Khi về thì tôi được Bộ công an cấp cho 01 giấy phép hồi hương. Tôi nhập hộ khẩu, làm chứng minh nhân dân và passport Việt Nam với tên cũ là Đỗ Văn Sên. Đến đây phải dừng lại một chút. Khi ký nhận chứng minh nhân dân ở quận Phú Nhuận TP Hồ Chí Minh, tôi quen ký chữ James Do, tưởng tên mình vậy nếu ghi “con mèo” thì cũng là ký hiệu nhưng ông công an không đồng ý. Thế là tôi phải tập ký chữ Senvando kéo họ làm khó. Nói chung là lệ phí tương đương với 10 USD, không có chi phí “bôi trơn” hay những nhiễu gi.

XÂY NHÀ VEN SÔNG:

Nội thành Sài Gòn nhà chen chúc, không khí dường như đặc quánh mùi khói xe và bụi bặm. Mỗi khi ra đường thì hít bụi và khói độc mệt nghỉ. Tôi bàn với bà xã đi kiếm đất ven sông Sài Gòn để xây nhà ở. Khu Phú Mỹ Hưng thì quá mắc, quận 8 có khu dân cư Phú Lợi còn đất ven sông nhưng hạ tầng chưa xong, cuối cùng một cậu nhân viên của Công ty nhà đất Hoàng Quân dẫn chúng tôi đến xã Bình Mỹ huyện Củ Chi. Địa điểm này cách thành phố Thủ Dầu Một, Bình Dương khoảng 4 km, đi qua cầu Phú Cường về phía Củ Chi, gần trường Công Bình cũ. Nơi đây có một khu quy hoạch mới ba mặt là sông Sài Gòn và hai nhánh nhỏ, chỉ có một đường đi vào cổng có bảo vệ. Security khá nghiêm ngặt 24/24. Lô đất chúng tôi mua hướng ra mặt sông, trước nhà là một cái park nhỏ, bên trái là sân tennis, bên phải có canteen, hồ bơi sạch sẽ. Thấy hình thức có vẻ bài bản, nên không hỏi giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, bà xã trả giá trong 5 phút rồi lập tức về công ty làm Hợp đồng mua bán đất. Công ty này nằm sừng sững trên đường Hàm Nghi ban bề trông rất hoành tráng nên chả ai nghi ngờ họ làm ăn bê bối. Nhưng tất cả rắc rối nằm ở đây.

Nhà mặt tiền, nhà kế bên đang xây

Phía sau nhà là nhà lục giác, hồ cá và cây cảnh

Chúng tôi thuê kiến trúc sư vẽ nhà theo mẫu quy định. Kiến trúc ở đây là biệt thự song lập, từ chiều dài, chiều ngang, chiều cao, màu sơn phải giống nhau. Sau khi bản vẽ được duyệt thì nhà thầu vào cuộc. Nhà được đóng 13 cọc bê-tông nhồi chiều sâu mỗi cọc là 46 mét, sau đó xây bê-tông cốt sắt, tường 20 cm, cửa sổ của hãng Eurowindow. Đang xây nhà tôi nghe mấy người trong khu dân cư xì xầm “họ (công ty Hoàng Quân) đã mang sổ đỏ (chứng nhận quyền sử dụng đất) đi cầm ở Ngân hàng”. Ngân hàng nào thì không ai biết. Xây nhà xong, chúng tôi làm Hợp đồng với Công ty luật Hoàng Quân để hoàn tất thủ tục ra sổ hồng (cả đất và tài sản trên đất). Hợp đồng ghi rằng: sau 180 ngày thì gia chủ nhận sổ hồng. Đóng tiền 50% trước (tương đương với 500 USD), khi nhận sổ thì đóng 50% còn lại. 10 tháng rồi 12 tháng, công ty luật vẫn hẹn “còn một chút xíu nữa là xong”. Một chút ấy là gì thì không cho biết. Cuối cùng bà xã phải vào cuộc. Bà đi tìm Ngân hàng mà họ đã thế chấp sổ đỏ và biết tên là nó là SeA bank ở Quận I. Lần thứ nhất đến ông phó giám đốc tiếp khá niềm nở lịch sự và hứa hẹn. Lần thứ hai ông giám đốc có cái tên Trầm viết Trung hẹn tiếp nhưng trốn mất tiêu (cách làm việc của họ kỳ cục như vậy) khiến bà xã tôi nổi nóng. Nhân có show ở Hà Nội bà gọi điện thoại cho chủ tịch Hội đồng quản trị yêu cầu phải giải quyết. Tiếp đến bà gọi phone cho

báo chí và đài truyền hình vào cuộc. Kết quả là Tổng giám đốc Công ty Hoàng Quân phải tiếp 01 buổi khá trình trọng. Ông ta hứa sẽ trả sổ đỏ chỉ xin bà đừng đưa lên báo kéo công ty “hết đường làm ăn”. Khi xem sổ đỏ mới biết: họ thế chấp lô đất này trước khi làm Hợp đồng mua bán có 3 ngày. Diễn biến dài dòng, tôi kể tóm tắt để các bạn hiểu cung cách làm việc ở VN hiện nay có thể nói là rất lung tung. Bạn nào định về VN mua nhà, mua đất xin hãy thận trọng vì có rất nhiều công ty “mượn đầu heo nấu cháo”, cũng nhiều kẻ thuộc dòng họ “Lừa”. Sau nhiều tranh đấu không cần thiết (nếu ở Mỹ thì chỉ cần Tittle Insurance là xong), bây giờ vợ chồng tôi đã làm xong sổ hồng (chủ quyền nhà và đất) may là cũng không tốn một xu chi phí “hối lộ” nào.

MANG XE TỪ MỸ VỀ THEO DIỆN HỒI HƯƠNG:

Nghe và xem Thông tư của Bộ Tài chính ai cũng hiểu người hồi hương chỉ tốn 50% thuế tiêu thụ đặc biệt, các loại thuế khác được miễn hết (150% thuế nhập khẩu và 10% VAT tức thuế giá trị gia tăng). Tôi nhắm tinh: xe Camry ở Mỹ đời 2011 mua 20.000, nếu thuế 10.000 nữa là 30.000 so với giá ở Việt Nam thì rẻ một nửa. Thế là tháng 8.2012 nhân chuyến dẫn bà xã qua Mỹ theo diện bảo lãnh, tôi bèn chuyển xe về. Phí chuyển xe về 1.700 USD, về VN nộp thêm 350 USD nữa là xong.

Đoạn trường khi có qua cầu mới hay:

Khi nộp hồ sơ ở Cục Hải quan thành phố mới bật ngửa: chỉ được chuyển xe về trong vòng 6 tháng kể từ ngày được phép hồi hương. Vụ này trong thông tư của Bộ Tài chính không có điều khoản nào nói vậy. Ở VN tốt nhất là đừng cãi. Hồ sơ phải chuyển ra Tổng cục Hải quan ở Hà Nội. Bà xã phải nhờ người ở Hà Nội giúp nên cuối cùng tôi cũng nhận được cái gọi là “Giấy phép nhập khẩu xe”. Lúc này tiền lưu kho cũng đã cỡ 500 USD rồi.

Định giá xe cũng tùy lòng của Hải quan. Xe Camry đời 2011 được tính với giá từ 18-26.000 USD. Tôi có biên nhận mua xe nhưng ban đầu họ áp giá 26.000 USD để tính thuế. Bà xã phải gọi điện thoại nói chuyện, nể quá thì giá mới xuống 18.000. Chúng ta cứ nghe “chạy” là vậy. Nếu ai mang xe về mà nhờ “cò” thì khoản chênh lệch giữa 18.000 và 26.000 này chắc sẽ “cưa đôi”, chủ xe cảm thấy sướng vì đỡ thuế 4.000, còn người định giá ẵm trọn 4.000! Vui vì đỡ được một khoản, tôi lại hí hửng: chắc thuế chỉ là 9.000 USD. Nhưng không phải vậy.

Ngày ra cảng Cát Lái làm hồ sơ tính thuế để nhận xe có một cậu học trò cũ của bà quen làm thủ tục Hải quan đi cùng. Cậu này kẹp \$50.00 vào hồ sơ và bảo: cô chú cứ yên tâm ngồi uống nước. Ai dè cô nhân viên mặc dù đã cất tiền vào ngăn kéo nhưng vẫn hện: ngày hôm sau đến mới tính thuế xong. Bà xã phải chạy gặp bà phó giám đốc cảng mới được cổ tính liền. Hoá ra biểu thuế của Hải quan không phải như tôi tưởng. Sau một hồi cộng trừ các khoản, giải thích nghe muốn điên cái đầu thì tiền thuế tôi phải nộp là 20.000 USD. Nhà bank nộp tiền ngay trên lầu nhưng vì không mang đủ tiền, nên đành phải chờ sáng hôm sau về đến nhà bank mình gửi tiền, rút tiền (thủ tục chuyển từ bank nọ sang bank kia cũng mất vài ngày). Bóp bụng nộp tiền xong còn qua vài công đoạn nữa mới có giấy nhận xe. Bãi xe rộng mênh mông, bà con mình gửi về toàn Lexus, BMW, Mexedes, tất cả dòng xe “xịn” đều được phủ

một lớp bụi thời gian khá dày. Anh chàng xuất kho (đúng ra là xuất bãi) bảo: có nhiều xe chủ không đến nhận. Cũng đúng thôi vì cách tính thuế như vậy mà bà con mình mang toàn xe giá trị cao cỡ 80.000 hay 100.000 về thì tiền đầu mà đóng thuế. Xe Camry còn mới mà nhìn thật tang thương, tôi phải mang theo giẻ và nước để lau kính kéo chỉ nhìn thấy toàn bụi. Xe chưa có biển số nên phải thuê xe kéo về (chạy trên đường là bị phạt). Tiền kéo xe về thành phố là \$50.00. Sớm hôm sau cậu tài xế hẹn vợ chồng tôi thức sớm để đưa xe đi đăng ký. Đến nơi bà xã phải đi xe ôm về chi cục thuế đóng thuế trước bạ. Họ tính thuế trước bạ theo kiểu riêng giống như Hải quan, không dựa vào giá mình mua xe ở bên Mỹ mà theo giá xe đang lưu hành tại Việt Nam. Khi chưa nhìn thấy bà xã mà chỉ nói qua phone, nhân viên chi cục thuế nói: xe Camry đời 2011 có giá thị trường là 60.000USD, thuế 15% vì chỉ là 9.000USD. Bà xã tôi đến nơi thì họ áp giá xe chỉ có 50.000 và tiền thuế là 7.500 USD. Tiền đăng ký, lấy biển số mất thêm chừng 200 USD nữa + mua bảo hiểm 900 USD + đóng thuế cầu đường 100 USD. Tổng kết lại: xe Camry mua ở Mỹ 20.000, mang về VN đóng các khoản phí và thuế hết xấp xỉ 30.000 (150% của giá xe) tức là chiếc xe trị giá 50.000. Trước đó nếu bán sẽ được 60.000. Tuy nhiên thời điểm tôi mang về lại có chuyện khác.

Một số người lợi dụng thông tư của Bộ Tài chính nên mượn tên Việt kiều chuyển về. Cùng một người nhưng chuyển về 5 chiếc xe. Chiếc ở cảng Cát Lái, chiếc ở cảng Đà Nẵng, chiếc ở Hải Phòng.... Khi công an khám phá ra, họ đề nghị xem xét lại tất cả những xe chuyển từ nước ngoài về theo diện hồi hương. Vì thế dealer mua dè dặt và ép giá xe của tôi xuống còn 53.000. Ghét quá tôi không bán nữa để thỉnh thoảng hai vợ chồng chờ nhau đi chơi. Nếu ai hỏi tôi: có nên mang xe về? Tôi xin trả lời ngay: bạn sẽ rất nhức đầu vì thủ tục và nếu coi đó là business thì từ chết đến bị thương mà

thôi. Đó là chưa kể có người còn bị mất trắng, chỉ được nghe câu trả lời: không thấy xe của ông (bà), chấm hết. Ở VN bạn mà đi thừa kiện thì chả khác đám bị bông. Có người đã tốn tiền vé máy bay vài lần rồi phải bỏ cuộc.

Ở Mỹ chúng ta quan tâm đến job, nhờ job mà có nhà và xe. Tuy nhiên ở Mỹ bạn làm đúng luật, bạn nhẹ đầu và an toàn, không bị lừa. Ở Việt Nam mọi chuyện đều có thể xảy ra. Xin kể một chuyện liên quan đến hai chữ “an toàn”. Khi xây biệt thự ven sông (saigon riverside village) thấy tôi chạy xe gắn máy hằng ngày đi coi công trường ở Củ Chi cách Saigon 25 Km quá nguy hiểm nên bà xã mua cho một chiếc xe Camry LE đời 2010 với giá 55.000. Một hôm tôi đậu xe trước sân nhà ở Phú Nhuận rồi đi công chuyện bằng xe gắn máy. Đến khi trở về thì bị kẻ gian bẻ hai kính chiếu hậu và bốn logo Toyota gắn ở bánh xe. Báo hại tôi phải ở lại Saigon một đêm đi kiếm mua mấy thứ đó ở chợ trời ở Chợ lớn (do bọn trộm cắp bán) tốn hết 550 USD, nếu vô hãng order thì phải chờ 3 tháng. Nhờ kinh nghiệm đó mà sau khi nhận và đăng ký xe lần này tôi đến một cửa hàng ở quận 5 thuê họ làm tất cả những gì có thể chống trộm cắp hết cỡ 400 USD nữa. Chạy xe trên đường bạn phải “vận công” tất cả các giác quan để tránh dòng xe Honda đang đan kín trên đường và sẵn sàng lao vào trước mũi xe bạn. Ở VN muốn lái xe phải có lòng dũng cảm như khi chuẩn bị ra trận. Những người bệnh tim hoặc yếu bóng vía ngồi xe đã sợ hoảng hồ lái xe.

Để kết luận: trên đây là một số kinh nghiệm xương máu mà tôi rút ra từ những ngày sống ở Việt Nam. “Quê hương là chùm khế ngọt” ai chả muốn, nhưng thừa các bạn khế bây giờ đã chua lắm rồi. Chắc phải có “thuốc” mới mong nó ngọt trở lại, mà “thuốc” hiện chưa có “thầy” nào bào chế.

Muối Bạc Liêu